

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

2013/2093(INI)

17.10.2013

MNENJE

Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

za Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov

o evropskem akcijskem načrtu za maloprodajni sektor v korist vseh
udeležencev
(2013/2093(INI))

Pripravljaivec mnenja: David Casa

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za mednarodno trgovino kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. je seznanjen s pomembnostjo maloprodajnega sektorja, ki predstavlja skoraj 15 % vseh zaposlitev v EU, kvalificiranih in nekvalificiranih, ter zlasti s pomembnostjo tega sektorja za mlade; pritrjuje stališču Komisije, da bi olajšanje mobilnosti lahko prispevalo k rasti tega sektorja, vendar poudarja, da čezmejnega zagotavljanja zaposlitve samega po sebi ne bi smeli obravnavati kot rešitev za pot iz krize; je seznanjen tudi s tem, da je v tem sektorju udeleženi 29 % vseh podjetij EU, tudi zelo visok delež malih in srednjih podjetij; meni tudi, da so v zadnjih letih tradicionalni poklici trpeli izgubo in da je treba sprejeti ukrepe za okrepitev in spodbujanje kakovostnega zaposlovanja v tem sektorju;
2. poudarja, da trgovci na drobno ponujajo različne sodobne načine za nakup in prodajo blaga in storitev ter tako prispevajo k večji izbiri potrošnikov in prožnim zaposlitvenim možnostim, zlasti za mlade in dolgotrajno brezposelne;
3. poudarja, da je potreben enoten in skladen akcijski načrt, ki bi učinkovito usklajeval različna področja politike, da bi se v enaki meri povečala učinkovitost maloprodajnega sektorja z gospodarskega, socialnega in okoljskega vidika v skladu s cilji strategije Evropa 2020, in ki bi se osredotočal na ohranjanje in ustvarjanje visoko kakovostnih in trajnostnih delovnih mest;
4. meni, da je gospodarska recesija povzročila veliko izgubo zaposlitev v tem sektorju, tudi med velikimi trgovci na drobno, in da se je moral ta sektor bolj kot prej posluževati možnosti, ki od zaposlenih zahteva, da delajo manj ur; ugotavlja, da so nekatere multinacionalke, čeprav so ohranjale pozitivne ravni dobičkonosnosti, izkoristile krizo kot izgovor za zmanjšanje števila zaposlenih, povečanje delovne obremenitve, koriščenje sistemov subvencij za plače in skrajšanje delovnega časa;
5. poudarja pomen obravnave neskladja med spretnostmi delovne sile in zahtevami maloprodajnega sektorja s posebnim poudarkom na državah z visokimi stopnjami brezposelnosti mladih in ob temeljitem premisleku o izboljšanju delovnih pogojev, da bi spodbudili ustvarjanje delovnih mest, zlasti za mlade, dolgotrajno brezposelne, starejše delavce in invalide, in razmislili o potrebi po posodabljanju spretnosti prek vseživljenjskega učenja ter tako delavcem omogočili prevzemanje novih nalog, ki izhajajo iz inovacij, in boljše odzivanje na potrebe trga dela, pa tudi delo v tradicionalnih poklicih, kjer primanjkuje delovne sile; poudarja tudi, da bi morali biti delodajalci proaktivni in redno pripravljati zaposlene na spremembe in inovacije v svojih sektorjih;
6. ob upoštevanju tega in za učinkovito spoprijemanje s težavo neskladja spretnosti v maloprodajnem sektorju meni, da je treba jasno določiti zahteve tega sektorja v zvezi s kakovostjo in količino ob aktivni udeležbi vseh interesnih skupin, tudi socialnih partnerjev in podjetniškega sektorja;
7. meni, da so plače v maloprodajnem sektorju na splošno nižje, kot so v povprečju v drugih sektorjih, in da je posledica tega pomanjkanje znanj in spretnosti, saj nizke plače

odvračajo visokokvalificirane delavce od tega, da bi ostali v trgovinskem sektorju in ga dojemali kot sektor, v katerem lahko naredijo kariero; zato priporoča, da države članice in podjetja sprejmejo urne postavke za ta sektor, ki zaposlenim omogočajo dostojno življenje, kar bi bilo treba vedno doseči v dogovoru s socialnimi partnerji, kjer je primerno;

8. obžaluje dejstvo, da ta sektor zaposluje velik delež mladih v kombinaciji s hitrim menjavanjem osebja, pri čemer zaposluje mlade za nizke stroške, na podlagi prožnih pogodb, in jih zamenja, takoj ko so nekoliko starejši, poleg tega pa zamenjuje zaposlene, katerih pogodbe so sklenjene za dlje časa in dražje; poziva države članice, naj sprejmejo načrte, ki bodo zagotovili spodbude za usposabljanje in preusposabljanje starejših delavcev; meni, da je treba ta sektor nujno podpreti, da se zagotovijo trajne in dostojne zaposlitve;
9. poudarja, da je treba bolje uporabiti obstoječe in načrtovane instrumente na ravni EU v podporo strukturiranim partnerstvom med ponudniki spretnosti in podjetji, vključno s koalicijami sektorskih spretnosti, v okviru programa Erasmus za vse in evropskega jamstva za mlade; spodbuja oblikovanje partnerstev med šolami in podjetji, kot so sistemi za dvojno usposabljanje za vajeništva, ki jih podpira evropska koalicija za vajeništva;
10. meni, da je za ta sektor značilna velika prožnost s pogodbami za določen čas in uporabo delavcev, zaposlenih prek agencij za zagotavljanje začasnega dela; meni, da v tem sektorju od delavcev pogosto zahtevajo, da delajo ob nedeljah in državnih praznikih, tudi zvečer in ponoči, kar bi lahko negativno vplivalo na njihovo zdravje in ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem; poudarja, da je pomembno spodbujati zdravo ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem, in zato poziva države članice, naj v maloprodajnem sektorju prilagodijo svojo politiko v zvezi z delom ob nedeljah in državnih praznikih, da bi spodbujale zdravo ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem delavcev, ne da bi to negativno vplivalo na mala in srednja podjetja v tem sektorju; odločno poziva države članice in socialne partnerje, naj razmislijo o izvajanju politike, ki bo nedeljsko delo vedno obravnavala kot prostovoljno, ustrezno plačano in uravnoteženo z nadomestnimi prostimi urami, pri čemer morajo biti izjeme dovolj utemeljene;
11. poziva socialne partnerje, naj se zgledujejo po številnih dogovorih znotraj podjetij, ki spodbujajo samoodločanje o delovnem času, da lahko zaposleni en teden vnaprej načrtujejo nadure ali dodatni delovni čas, namesto da se od njih na kratek rok zahteva, da opravijo takšno delo, in da se iz osebnih razlogov lahko odločijo, da bodo delali na drugih prodajnih mestih, in ne tam, kjer običajno delajo;
12. poziva k večji podpori in spodbujanju malih in srednjih podjetij ter zadrug, zlasti inovativnih in tistih, ki prispevajo k socialnemu gospodarstvu, obravnavajo nove tržne potrebe in se ukvarjajo z okolju prijaznimi in družbeno odgovornimi dejavnostmi, da bi povečali konkurenčnost maloprodajnega sektorja v EU, znižali cene za potrošnike, izboljšali kakovost storitev in ustvarili nove priložnosti za zaposlovanje;
13. je seznanjen s pomembnimi novimi trendi, ki izboljšujejo učinkovitost pri zagotavljanju maloprodajnih storitev, in spodbuja podporo temu razvoju, tudi v okviru digitalnega enotnega trga, zlasti kar zadeva čezmejni razvoj; poziva k dodatni podpori za male

prodajalce na drobno, saj običajno težje sledijo spreminjajočim se tehnologijam;

14. opozarja, da so veliki trgovci na drobno poželi večino koristi na račun malih podjetij in mikropodjetij po zaslugi svoje zmožnosti, da dosežejo ekonomije obsega, povečujejo produktivnost in ponujajo nižje cene; ugotavlja, da je to razlog za zaskrbljenost, kar zadeva socialno in lokalno kohezijo, saj majhne trgovine izginjajo iz mestnih središč, manjših naselij in podeželskih območij ter se selijo v nakupovalna središča na obrobju mest, kar zlasti starejšim in invalidom otežuje dostop do osnovnih potrebščin; ugotavlja, da je zaradi izgube malih trgovcev na drobno izgubljenih veliko delovnih mest; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo naložbe in spodbude z namenom podpreti mala in srednja podjetja v tem sektorju ter sprejmejo strogo zakonodajo o odpiralnem času, da se zagotovi poštena konkurenca;
15. ugotavlja, da je delo na črno pomembno vprašanje v maloprodajnem sektorju in vključuje velika socialna tveganja in nizek dohodek delavcev, ki niso deležni zdravstvenega zavarovanja in socialnih ugodnosti, kar negativno vpliva na gospodarstva držav članic in finančno vzdržnost evropskega socialnega modela ter spodkopava financiranje in razporejanje socialnih ugodnosti in javnih storitev; z zaskrbljenostjo opaža pomanjkanje osebja v zavodih za zaposlovanje v številnih državah članicah; poziva k primernemu izvajanju obstoječe socialne in delovne zakonodaje ter okrepitvi inšpekcij dela, kjer je potrebno; pozdravlja pobudo Komisije, da bo v okviru evropske platforme za boj proti delu na črno začela dialog z interesnimi skupinami maloprodajnega sektorja, da bo ocenila učinek neformalnega gospodarstva na delovne razmere in da bo opredelila pristop EU za boj proti njemu; meni, da bi bilo zaželeno, da bi združenja delodajalcev izključila tiste delodajalce, ki svojih delavcev ne prijavijo;
16. pozdravlja poziv k varnosti pri delu v sporočilu Komisije z razvojem inteligentnih skladišč, ki zmanjšujejo nevarnost nesreč zaradi premikanja težkih bremen v enem najbolj nevarnih sektorjev, zlasti v zvezi s stresom na delovnem mestu in mišično-kostnimi obolenji zaradi nepravilne drže; v zvezi s slednjim poziva Komisijo, naj ukrepa, tako da se ponovno zavzame za predlog direktive, ki je bil pred časom opuščen;
17. sicer meni, da so franšize koristno orodje za ustvarjanje rasti v tem sektorju in novih delovnih mest, vendar obžaluje dejstvo, da se poslovne pogodbe, ki veljajo pri franšizorju, v nekaterih primerih niso uporabile za zaposlene v franšizi;
18. meni, da je socialni dialog v maloprodajnem sektorju dosegel zadovoljive ravni, zato pozdravlja sklep Komisije o ustanovitvi stalne skupine za konkurenčnost v maloprodajnem sektorju, ki vključuje države članice in ustrezne interesne skupine;
19. obžaluje, da v sporočilu Komisije ni sklicevanja na pojave socialnega dampinga, ki obstajajo v tem sektorju in ki povzročajo, da nekatere multinacionalke vlagajo v države, kjer sta svoboda združevanja in pravica do kolektivnih pogajanj zatirani;
20. meni, da bi morala biti zakonodaja za maloprodajni trgu v večji meri oprta na dokaze, zlasti kar zadeva potrebo po ustrezni preučitvi in razumevanju učinka zakonodaje na mala podjetja;
21. poziva k ukrepom na ravni EU in nacionalni ravni, da bi odpravili vse nepotrebne

regulatorne in upravne ovire, ki morda omejujejo rast, inovacije in ustvarjanje delovnih mest v teh sektorjih;

22. opozarja, da 8,7 % evropskih prebivalcev leta 2010 ni imelo možnosti dostopa do ustrezne količine in kakovosti hrane; poudarja pomembnost politike EU, ki podpira dostop do maloprodajnih trgovin s hrano, ki dobavljajo kakovostno, cenovno dostopno hrano, zlasti na območjih z omejenimi možnostmi, in tudi dostojno zaposlitev;
23. poudarja, da so mali in srednji trgovci na drobno pomembni za oživljanje, raznolikost in živahnost mestnih in vaških središč ter za zagotavljanje nakupovalnih možnosti lokalnim prebivalcem, tudi starejšim, in zaposlitev na podeželskih območjih.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	17.10.2013
Izid končnega glasovanja	+: 34 -: 2 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Patrick Le Hyaric, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Csaba Óry, Silvana Rapti (Sylvana Rapti), Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Nicole Sinclair, Jutta Steinruck, Andrea Zaroni, Inês Cristina Zuber
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Csaba Sógor, Tatjana Ždanoka
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Eric Andrieu, Pilar Ayuso, Eduard-Raul Hellvig, Roberta Metsola